

KARİYER PLANLAMA

Dr.Öğr.Üyesi Talha Enes GÜMÜŞ
Sakarya Üniversitesi
Elektrik Elektronik Mühendisliği Bölümü

İş Arama

- “İşini severek yaparsan hayatta bir gün dahi çalışmış olmazsın.”
- İş aramak, hayatınızın dönüm noktalarından birine atacağınız ilk adımdır. Bu adımı ne kadar sağlam atarsanız iş yaşamında başarılı olma yüzdeniz o kadar artar.

İş Arama

- Başarılı olacağınız işi bulmak için, iş arama yöntemlerini iyi bilmeniz kadar, doğru işi aramanız da önemlidir.
- Doğru iş, yeteneklerinize ve ilginize uyan iş demektir. Gelecekteki pozisyonunuzu aramaya başlarken, kariyer hedeflerinize uygun olup olmadığını düşünmelisiniz

İş Arama

- Bu iş, uzun vadeli kariyer planlarınız için ihtiyaç duyduğunuz deneyimi size veriyor mu?
- Bu işi yapmaktan zevk alıyor musunuz?
- Bu işi yapmak için istek duyuyor musunuz?

İş Arama

- İş aramak planlı yapılması gereken ve zaman alan bir iştir. Bu nedenle öncelikle iş arama yönteminizi oluşturmanız gerekir.
- **“Rotası belli olmayan gemiye hiçbir rüzgâr yardım etmez.”**

İş Arama

- Mezun olmuş, çalışma hayatına atılmış kişilerle tanışmalı, sohbet etmelidir.
- Meslekleriyle ilgili kitap, dergi, yayınları ve varsa fuarları takip etmelidir.
- Tatillerde kısa da olsa iş imkânlarını mutlaka araştırmalıdır.
- Öğrenciler, mezuniyet sonrası ne istediklerini, ne yapacaklarını net hale getirirlerse bu süreci çok daha bilinçli yönetebilirler.

KENDİNİZİ TANIYIN!

- **Kişiliğinizi anlayın.**
- Kişiliğimize uymayan bir işte başarılı olmamız mümkün değildir.
- Kişilik, bilim adamlarınca; “Bireyin içinde bulunduğu sosyal, biyolojik ve dış şartlardan bağımsız olarak uzun bir zaman dilimi içinde gözlemlenebilen, düşünceler, duygular ve hareketler gibi psikolojik davranışlardaki ortak eğilim ve karakteristiklerin bütünü” olarak tanımlanmaktadır.

KENDİNİZİ TANIYIN!

- **İlgi alanlarınızı belirleyin.**
- İlgi alanlarımızla uyumlu görevleri daha hevesli ve dikkatle yaparız.
- Zevk alarak yaptığımız işte de kendimizi daha iyi ifade edebilir ve geliştirebiliriz. İş arama aşamasında eğitimimizle aynı doğrultuda olacak şekilde, ilgi alanlarımıza göre seçim yapabiliriz.

KENDİNİZİ TANIYIN!

- **Beceri ve yetkinliklerinizi belirleyin.**
- Yetkinlikler mükemmel performansın elde edilmesini sağlayan “bilgi, beceri ve tutum”ları kapsayan gözlemlenebilir davranışlardır.
- Çalışma yaşamında yetkinliklerimiz daha çok önem kazanmaktadır. Artık iş dünyasında, işinde “uzmanlaşmak” önem kazanmıştır. Bu durum kişide aranan yetkinlikleri arttırmıştır.

KENDİNİZİ TANIYIN!

- **Değerlerinizi fark edin.**
- Değerlerimiz, kararlarımıza ve önceliklerimize rehberlik eden inançlarımız, ilkelerimiz ve “doğru-yanlış” kıstaslarımızdır.
- Değerlerimizi bilmemiz kendimize olan saygımızı diğer iş arkadaşlarımıza, yöneticilerimize ve işimize yansıtmamızı sağlayacaktır.

TANIDIKLARINIZA DANIŞIN

- **Tanıdıklarınızın görüşlerine başvurun.**
- Sizce ben hangi işte başarılı olurum?
- Hangi yeteneklerim başarıımı sağlar?
- Hangi özelliklerin başarıma engel olur?
- Benim yerimde olsaydınız siz nasıl bir iş yapardınız?
- Sizce geliştirmem gereken iki özelliğim hangileri?
- On yıl sonra beni hangi işte, hangi sektörde görüyorsunuz?

TANIDIKLARINIZA DANIŞIN

- Geribildirim alırken savunmaya geçmeyin ki, karşınızdakinin samimi fikirleri ortaya çıkabilsin. Bu aşamada sadece dinleyin ve sorular sorun.

PLANLI HARAKET EDİN!

- **Önceliklerinizi belirleyin.**
- Attığınız her adımı not edin. Bu size zaman kazandıracak, organize olmanızı sağlayacak ve hata yapmanızı engelleyecektir.
- Bilgisayarda kendinize bir dosya oluşturun ve şimdiden sonra yaptığınız, yapacağınız her şeyi burada kayıt altında tutun.
- Eğer hala okula gidiyorsanız ya da tam zamanlı bir işte çalışıyor ama işinizi değiştirmek istiyorsanız, haftada 8 saatinizi iş aramak için ayırmayı göze almalısınız.

PİYASAYI ARAŞTIRIN

- Sektörler, şirketler, büyüyen iş alanlarını araştırın.
- Hedef şirket listesi oluşturun.
- Piyasaya yeni giren şirketleri, ürünlerini araştırın.
- Yeni eleman alan şirketleri araştırın.
- Dış pazarlara açılan şirketler hangileri araştırın.

SOSYAL AĞ OLUŞTURUN

- Dünya ölçeğinde yapılan araştırmalara göre, iş değiştiren kişilerin %60'tan fazlası, yeni pozisyonlarını bir tanıdık aracılığıyla bulmaktadır.
- %22'lik grup, şirketlere doğrudan başvurmakta, kalan %18 ise yeni işlerine ilanlar veya İnsan Kaynakları Danışmanlığı aracılığıyla kavuşmaktadır.

SOSYAL AĞ OLUŞTURUN

- İlanlar ve İnsan Kaynakları Danışmanlığı aracılığıyla iş aramak, en kolay yöntem olmasına karşın, aynı zamanda da rekabetin en fazla yaşandığı alandır.
- Bir ilana ne kadar çok başvuru olursa, arasından sizin özel yeteneklerinizin fark edilmesi o denli güçleşir.

SOSYAL AĞ OLUŞTURUN

- İnsanlarla dünyalarımız, ilgilerimiz ve iş alanlarımız benzerdir, oysa iş ararken farklı dünyalardan kişilerin katkısı çok daha önemlidir.
- Tanındıklarımız ve onların oluşturduğu sosyal ağ (Network) iş ararken bize en fazla yardımı olacak gruptur. Sosyal ağınızı oluşturabileceğiniz öğeler...

SOSYAL AĞ OLUŞTURUN

- Eski iş arkadaşlarınız ve işvereniniz.
- Benzer ilgi ve faaliyet alanındaki tanıdıklar.
- Üyesi olduğunuz mezun dernekleri.
- Aile çevresi, komşular ve tanıdıklar.
- İnternette tanıştığınız kişiler.
- Sosyal toplantılarda tanıdıklarınız.
- Otobüste, uçakta veya sinemada tanıştığınız kişiler.

POZİSYON ÇEŞİTLERİ

- İş aramaya başlamadan önce, karşınıza çıkacak fırsatları daha iyi değerlendirebilmeniz için, şirketlerde değerlendirilebilecek pozisyon çeşitlerini bilmelisiniz:
- **Açık(lanmış) Pozisyonlar:** Bunlar çeşitli yerlerde ilan edilmiş açık pozisyonlardır. İlan, danışmanlık şirketleri, internet, çevre vb. yerlerden öğrenilebilir. Çalışan ve çalışmayan herkes başvurur. Yüksek rekabet içerir.

POZİSYON ÇEŞİTLERİ

- **Kısmen Açık(lanmış) Pozisyonlar:** Şirket içinde anons edilmiş, ancak şirket dışına söylenmemiş işlerdir. Bu işleri yalnızca çevre kanalıyla öğrenebilirsiniz. Az rekabet vardır.
- **Gizli Pozisyonlar:** Şirkette ya da etrafta açıklanmamış pozisyonlardır. Bunların bazıları bugün geçerliyen, bazıları geleceğe yönelik planlar içinde yer alır. Yalnızca çevre çalışması ile yüzeye çıkarlar. Sizin nitelikleriniz ve bilginiz, şirketin gizli bir pozisyonuna uyuyorsa bu işten haberiniz olur. Bu pozisyonlar henüz tam olarak oluşturulmamış ya da birini yenilemek üzere düşünülmekte olabilir.

İLANA BAŞVURURKEN DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN NOKTALAR

- İlanın boyutu ile pozisyonun düzeyi uyumlu olmalıdır. İlanın boyutu (firmaya maliyeti de göz önünde bulundurulursa) o pozisyona verilen önemin bir göstergesidir.
- İlanda firmayı tanıtıcı bilgileri inceleyin, abartılı bulmuşsanız başka kaynaklardan da araştırın. Her durumda firma hakkında detaylı bilgi edinmeniz, doğru değerlendirme yapmanız açısından yararlıdır.

İLANA BAŞVURURKEN DİKKAT EDİLMESİ

GEREKEN NOKTALAR

- Bazı firmalar, rakiplerinin veya çalışanlarının eleman arandığından bilgisi olmaması düşüncesi ile ilanda isimlerine yer vermezler. Bu firmalar, ilanları ya kendileri doğrudan ya da insan kaynakları firmaları aracılığı ile verirler.
- Özellikle firmanın doğrudan verdiği ilanlarda, telefon numarası da verilmediği için, firma hakkında detaylı bilgi toplama olanağı yok denecek kadar azdır. Bu durumda, isim dışında verilen bilgilerden (sektör, büyüklük vb.) bir fikir edinmek gerekecektir.

İLANA BAŞVURURKEN DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN NOKTALAR

- İlanda iş tanımı verilmişse, işin niteliğini buradan çıkarabilirsiniz.
- Bu bir anlamda sizden beklenen işlerin ve sorumluluklarınızın ana hatlarıdır. Burada kullanılan ifadeler, ilanı verenlerin o pozisyon hakkında ne derecede bilgili olduklarını da gösterir.

İLANA BAŞVURURKEN DİKKAT EDİLMESİ

GEREKEN NOKTALAR

- İlanda genellikle aranan özelliklere yer verilir. Bunlar yapılacak işin gerekleri veya nitelikleridir. Bu niteliklerin iş tanımına uygun olması gerektir.
- Abartılı veya yetersiz iş nitelikleri ile bunların detay düzeyi ve ifade biçimi de size firmanın profesyonellik anlayışı hakkında bir fikir verir.

İLANA BAŞVURURKEN DİKKAT EDİLMESİ

GEREKEN NOKTALAR

- İlanda pozisyonun çalışma yerinin neresi olduğuna dikkat edin. Bazen başvurunun yapılacağı yer ile çalışma yeri farklı olabilir.
- İlanda pozisyonun bağlı olduğu yönetici, pozisyona bağlı olarak çalışan kişi sayısı, çalışma koşulları, ender de olsa sağlanan bazı olanaklara yer verilebilir. Bu bilgiler pozisyonun niteliği hakkında değerlendirme yapmanız açısından önemlidir. Ayrıca firma kültürü hakkında da bir fikir verir.

İş Başvuruları

- İş aramak planlı yapılması gereken ve zaman alan bir iştir. Bu nedenle öncelikle iş arama yönteminizi oluşturmanız gerekir.
- **“Rotası belli olmayan gemiye hiçbir rüzgâr yardım etmez.”**

İş Başvuruları

- Mezunlar, sektörde kendi mesleklerine ve bekledikleri pozisyonlara uygun işler olduğunda, firmalara başvurabilirler.
- Başvuru biçimi, bazen firmaya bir üst yazı ve özgeçmişle posta, e-mail veya web üzerinden olabilmektedir.

İş Başvuruları

- Günümüzde iş başvuruları daha çok 3.taraf internet sitelerine geçmiş gibi görünmektedir.
- Bu siteler, kariyer.net, globalcv.com, secretcv.com vb. sitelerdir.

İş Başvuruları

- Diğer taraftan, iş başvurusunun doğrudan firmaya yapılmasını isteyen firmalar, başvurular için özel formlar hazırlamış olabilmektedir.
- Bu durumda iş başvurusunda bulunacakların bu formları doldurmaları gerekmektedir. Bu formlarda genellikle aşağıdaki bilgiler istenebilmektedir.

İş Başvuruları

- Adınız Soyadınız
- Yaşınız
- Cinsiyetiniz
- Eğitiminiz
- Yapabileceğiniz İşler
- Çalışmak istediğiniz bölüm
- Sertifikalarınız

İş Görüşmesi

- Önemli başarılarınız
- Ehliyetinizin sınıfı
- Sigara içiyor musunuz?
- Düşündüğünüz ücret
- Size ulaşabileceğimiz telefon numaraları
- Kısa Özgeçmişiniz
- Eklemek İstedikleriniz

İş Görüşmesi

- İş görüşmesi, işletmelerin belli bir pozisyona başvuranlar arasında özgeçmişlerine veya iş müracaatı formlarına adayların yazdıkları bilgilere göre, uygun gördüklerini işletmelerine çağırarak görüşmesidir.
- Görüşmeyi, insan kaynakları (personel işleri) biriminden bir yetkili yapabileceği gibi, işletme yöneticisi veya daha küçük işletmelerde patronlar da yapabilir veya görüşmelere katılabilirler.

İş Görüşmesi

- İş görüşmesine, mülakat ta denilmektedir. İş görüşmesine giderken aşağıdaki hususlara dikkat etmek uygun olacaktır.
- Kendini yeterince tanımak,
- Hazırlıklı gitmek,
- Kaliteli ve iyi bir uyku alarak gitmek,
- Olumlu bakabilmek, pozitif ve yapıcı olmak,
- Zamanında orada olmak,

İş Görüşmesi

- İyi bir ilk intiba bırakmak,
- İşle ilgili sormak istediği soruları önceden hazırlamak,
- Sorulara düşünerek gayet dikkatli cevap vermek,
- Güçlü ve geliştirmesi gereken yönlerini bilmek,
- Varsa önceki işyerlerinden neden ayrıldığını iyi izah edebilmek

İş Görüşmesi

- Adayın işverene sorabileceği sorular:
- 1. Şirketinizin gelecekteki büyüme planları nelerdir?
- 2. Şirketinizin terfi ve performans değerlendirme politikaları nedir?
- 3. Çalışacağım bölümün genel yapısı nasıldır?

Merak ettiğiniz diğer soruları sorarken de tarzınız yukarıdaki gibi olmalıdır.

İşe Başlama

- İş yaşamında başarılı olabilmek için yalnızca üniversite diploması almak yeterli değildir.
- Diploma ve uzmanlık belgeleri kadar mezun öğrencinin sahip olduğu nitelikler de önemlidir.
- İşe yeni başlayanlar, işverenlerin aradığı farklı becerileri geliştirerek iş hayatında fark meydana getirebilir.

İşe Başlama

- Takım çalışması,
- Problem çözme becerisi,
- Kriz yönetim becerisi,
- Çözüm odaklı davranışlar,
- Sürekli öğrenme merakı gibi özellikler yeni işe başlayanlar için fark meydana getiren özelliklerdir..

Kariyerinizi Planlarken İşinize Yarayacak 10 Öneri

1- İşe kendinizle başlayın.

- Kendinize ve hayatınıza objektif olarak bakın. Kariyerinizde ilerlemek istediğiniz yola doğru ilerliyor musunuz? Hayatınız yolunda gidiyor mu? Kişisel ve kariyerinizle ilgili gelişiminize devam ediyor musunuz? Sevdiğiniz işi mi yapıyorsunuz?

Kariyerinizi Planlarken İşinize Yarayacak 10 Öneri

2- Öz kaynağınızı iş ortamında değerlendirin.

- Güçlü olduğunuz yanlar ve değerleriniz neler? İş yetenekleriniz, uzmanlık alanınız, ilişkileriniz, çevreniz, imajınız ve başarılarınızı gözden geçirin.

Kariyerinizi Planlarken İşinize Yarayacak 10 Öneri

- **3- Kariyeriniz ve yaşamınıza dair bir plan yapın.**
- Hayattan beklentileriniz konusunda yeterince kesin ve açık mısınız? Uzun vadede hayalleriniz neler? Önümüzdeki 5-10 yıl içinde neler yapmak istiyorsunuz?
- Tüm hayatınıza dayalı bir yaklaşım geliştirin, yaşam/kariyer, finans, sağlık, ruhsal gelişim, boş zamanları değerlendirme, ilişkiler, ev hayatı, kişisel ve profesyonel gelişim konularını gözden geçirin. Ne istediğiniz ve neye değer verdiğiniz konusunda açık olursanız daha akıllıca adımlar atabilirsiniz.

Kariyerinizi Planlarken İşinize Yarayacak 10 Öneri

4- Başarılarınızı takip edin.

- Bilginizi ve becerilerinizi geliştirecek yeni fırsatlara açık olun.
- Tüm başarılarınızı, performansınızdaki yükselişi, katıldığınız çalışmalar, sunumlarınızın kaydını tutup takip edin.

Kariyerinizi Planlarken İşinize Yarayacak 10 Öneri

5. Her şeyin düzenli gitmesi için çalışın.

- Duygusal ve fiziksel tüm alanlarda tam bir temizliğe girişin. Geçmişte öğrendiğiniz hatalardan ders alarak bugünü yaşayın.
- İhtiyacınız olmayan ya da sevmediğiniz şeyleri hayatınızdan çıkarın. Hayatınızın her alanında mümkün olan her şeyi sadeleştirin.

Kariyerinizi Planlarken İşinize Yarayacak 10 Öneri

6. Saygı duyduğunuz ve hayranı olduğunuz insanların hayatlarını kendinize örnek alın.

- Özel yaşamında ve kariyerinde başarılı insanlardan öğrenecek çok şeyiniz olabilir. Bağlantı kurabileceğiniz örnek alınacak kimseler ya da mentor bulun.

Kariyerinizi Planlarken İşinize Yarayacak 10 Öneri

7. Yeni seçeneklere ve fırsatlara açık olun.

- Yeni olasılıklara her zaman açık olun. Yeni bilgi, kaynak ve deneyimlerden yararlanın.

8. Üretici olun, harekete geçin.

- Kariyeriniz ve hayatınızla ilgili ne yapmak istediğiniz konusunda eminseniz, harekete geçebilirsiniz. Tüm seçeneklerinizi gözden geçirin, çevre edinin, yeni insanlarla tanışın, yeni kaynaklar araştırın.

Kariyerinizi Planlarken İşinize Yarayacak 10 Öneri

9. Bilinçli bir şekilde çevre yapın.

- Mevcut tanıdıklarınızla irtibata geçin ve yeni insanlarla tanışarak çevrenizi genişletin. İlgi alanlarınıza ve kendinizi geliştirmek istediğiniz alanlara odaklanın ve bu alanlardaki insanlara ulaşmak için yollar deneyin.

10. Sezgilerinize güvenin.

- Sezgilerinize ve içinizden gelen sese kulak verin. Kendinize güvenin ve inanın. Ne yapmanız gerektiğini size söyleyecektir.

- Teşekkürler

